

Vse glavne značilnosti in poteze nove ekonomske geografije Bolgarije so prikazane v 12 poglavjih. Prvo je namenjeno najrazličnejšim členitvam prebivalstva, drugo prikazuje in razčlenjuje naselja, medtem ko nas tretji del knjige uvede in seznanja z osnovnimi dejavniki, ki vplivajo na razporeditev posameznih gospodarskih panog. Četrto, peto in šesto poglavje so namenjena podrobnejši predstavitvi posameznih industrijskih vej ter teoretično-metodološkim vidikom proučevanja njihove regionalne razporeditve kakor tudi vsem osnovnim geografskim značilnostim bolgarske industrije. V sedmem in osmem poglavju je podrobneje razčlenjeno kmetijstvo in njegova problematika: orisane so posamezne veje kmetijske proizvodnje in njegova organiziranost, prikazani so posamezni kmetijski rajoni in njihova proizvodna območja ter tipi kmetijskih predelov. V devetem delu knjige je prikazana geografija prometa, ki mu sledita poglavji z orisom geografskih značilnosti oskrbe ter turizma in rekreacije. Tudi zadnje poglavje, ki osvetljuje delež Bolgarije v mednarodni delitvi dela, je napisano zelo pregledno. Izčrpno je orisan bolgarski delež v številnih integracijskih prizadevanjih, ki so v okviru držav — članic SEV, še posebej na področju industrije, kmetijstva, gradbeništva in transporta. Poglavje je sklenjeno z globalnim orisom bolgarske zunanje trgovine in njene kreditno-plačilne bilance.

Knjiga je plod skupinskega dela 15 najvidnejših bolgarskih geografov z vseh obravnavanih področij ekonomske geografije. Pri pisanju in nastajanju knjige so sodelovali člani sekcije za ekonomsko geografijo in področne skupine za prebivalstvo in naselbinski sistem pri Geografskem inštitutu BAN ter učitelji katedre za gospodarske panoge in njihove komplekse pri geološko-geografski fakulteti sofijske univerze. Pripravljen in zbrano gradivo je uredil petčlanski uredniški odbor pod vodstvom prof. T. Jordanova. Med besedilom je 92 tabel z bogato statistično dokumentacijo in 68 kartogramov in diagramov. Ekonomska geografija Bolgarije je sinteza široko zasnovanega raziskovalnega dela in brez zadržkov lahko zapišem, da predstavlja tudi vrh v dosedanjem razvoju bolgarske geografije.

Milan Natek

Geografski rečnik na Blgarija. Sestavili in uredili: M. Mičev, C. Mihajlov, I. Vapcarov, S. Kiradžiev. Izdala Nauka i izkustvo, Sofija 1980, 563 strani.

Nagle in korenite gospodarske, družbene in socialne spremembe, ki jih doživlja tudi Bolgarija v zadnjih desetletjih, neposredno vplivajo na funkcionalno preoblikovanje njenih pokrajin, naselij in vseh drugih objektov, ki sodijo v okvir geografskih proučevanj. Nova mesta, rudniki in tovarne, regulirane reke in zajezitvena jezera ter področja namakanja, turistično-rekreacijski predeli, pogozdovanje goličav, razraščanje in spreminjanje prometnega omrežja itd. sodijo med tiste najpomembnejše činitelje, ki neposredno vplivajo na (geografske) spremembe v pokrajini. Odgovore nanje in na številna druga vprašanja nam v poljudni in strnjeni obliki daje knjiga »Geografski rečnik na Blgarija«.

Podrobnejši pregled dela nam pokaže naslednje značilnosti: Prikazana so vsa fizično-, ekonomsko- in historično-geografska področja današnjega ozemlja Bolgarije. Posebej so osvetljena posamezna hribovja in gorovja, vse pomembnejše vzpetine in vrhovi, slemena pa gorski prehodi in prevali, posamezne gospodarsko ali prometno ter zgodovinsko pomembnejše soteske. Nanizani so črnomorski polotoki in otoki (večji od 1 km²) kakor tudi otoki na Donavi. Opisane so kotline in vse večje in pomembnejše doline ter posamezna polja in ravnine. V knjigi najdemo osnovne karakteristike potokov (daljših od 20 km) in rek, jezer in vseh drugih večjih umetnih (zajezitvenih) vodnih površin kakor tudi močvirij, slapov in jezov. Prikazani so pomembnejši kraški izviri ter mineralni in termalni vrelci, ki so namenjeni gospodarskim ali zdravstveno-turističnim dejavnostim. V

knjigi niso izpuščene navedbe rudnikov in ne prikazi naravnega bogastva, kakor tudi ne omembe vseh večjih ali pomembnejših prirodnih rezervatov, zaščitenih območij, naravnih parkov in spomenikov, kraških jam itd.

Še posebej skrbno so prikazana naselja. V Slovarju so omenjena vsa bolgarska mesta in industrijska naselja ter vasi z več kot 1.000 prebivalci kakor tudi tista podeželska naselja, kjer je (ali pa je bil) sedež krajevne upravne enote — občine. Opisana so vsa antična in srednjeveška mesta, naselja z bogato arheološko dediščino pa trdnjave in gradovi, samostani, planinske kočje in turistične postojanke z več kot 100 posteljami. Prikazani so vsi večji gospodarski objekti in tovarne, pomembnejša prometna ožilja in križišča.

V zadnjih sto letih, in sicer od osvoboditve dalje (1878), so spreminili v Bolgariji številna zemljepisna imena. V Slovarju so praviloma prikazana gesla z današnjimi imeni, a ob njih so navedena prejšnja oziroma starejša imena z letnicami preimenovanja.

Posebno vrednost ima predstavitev najvidnejših tujih in domačih geografov (predvsem iz preteklosti) ter drugih znanstvenikov in popotnikov, ki so s svojimi raziskavami in opisi bogatili znanje o geografski podobi in značilnostih bolgarskih pokrajin. Na kratko so prikazane vse bolgarske geografske inštitucije ter publikacije, njihov nastanek in njihovo današnje stanje. Skratka, v knjigi najdemo številne podrobnosti, ki osvetlujejo razvoj in današnje stanje bolgarske geografije.

V poročilu o bolgarskem geografskem slovarju naj zapišem še naslednje: Z zbiranjem in obdelavo osnovnega gradiva, pri katerem je sodelovalo 30 znanstvenikov z Geografskega inštituta bolgarske akademije znanosti in učiteljev z Geološko-geografske fakultete Univerze Klimenta Ohridskega v Sofiji, so pričeli v letu 1977, in tri leta kasneje je bila knjiga že natisnjena. V njej je predstavljenih nad 4.600 gesel, kar je precej več kot je geografskih gesel v katerikoli dosedANJI bolgarski enciklopediji. Knjiga »Geografski rečnik na Bolgarija« nam v zgoščeni — leksikografski obliki daje osnovno sporočilo o vseh pomembnejših geografskih objektih in njihovih značilnostih. Zaradi svoje aktualne in bogate vsebine je dragocen osnovni pripomoček vsem, ki se želijo seznaniti z današnjo Bolgarijo.

Milan Natek

P. Cabrol, Contribution à l'étude du concrétionnement carbonaté des grottes du Sud de la France, morphologie, gènesè, diagéneè. Université de Montpellier, Mémoires du C.E.R.G.A., t. 12, Montpellier 1978, 275 str.

Podroben naslov sam po sebi precej pove, dodati pa je treba, da ne gre le toliko za »prispevek k preučevanju«, ampak kar za obsežno študijo o karbonatnih sigah. Kar velja v zvezi s preučevanjem sige za Francijo in za ves svet, velja tudi pri nas: imamo precej prispevkov, ki se ukvarjajo s sigo in kapniki, zelo redka pa so dela, ki bi se sintetično in tako poglobljeno ukvarjala s sigovimi tvorbami, od njihove geneze, morfologije pa do diageneze, kakršno je pričujoče delo. Cabrolov prispevek ima sicer regionalni značaj, obravnava predvsem gradivo iz južnofrancoskih jim (za primerjavo pa tudi eno jamo iz Jugoslavije), vendar pa je marsikateri avtorjev zaključek splošnega pomena, na vsak način pa je zbrano gradivo predstavljeno na tak način, da ga je mogoče primerjati z gradivom s katerega koli kraškega ozemlja na svetu.

Delo je razdeljeno na pet poglavij: 1. preučevanje kalcitne in aragonitne sige v jami Devèze; 2. razširitev raziskav na druge jame, ki vsebujejo aragonit; 3. preučevanje jam, ki vsebujejo pisano sigo; 4. preučevanje masivnega aragonita in diagenetskih pojavov v karbonatnih sigah; 5. glavni rezultati, njihov pomen in vpliv na poznavanje karbonatne sige, ter zaključki.

Čeprav iz naštetih naslovov poglavij ni razvidno, imajo tudi posamezna poglavja svoje zaključke, ki jih včasih že lahko štejemo kar za zakoni-